

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

24. De collatione eorum, quæ dicta sunt in cap. præcedenti, cum his, quæ sunt in iure communi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

De collatione eorum, quæ dicta sunt in cap. precedenti:
cum his, quæ sunt in iure com-
muni.

CAPVT XXIV.

Alterum nunc superest. vt hæc cōferamus cum his, quæ iure communi continentur, extra Bullam istam. In cuius gratiam aduerte, quatuor præcipuè inter alia Pontificum decreta in iure haberi.

Primum est Alex. III. cap: ita quorundam. de Iudæ. vbi communicauit tria genera personarum.

Primo, deferentes Sarracenis arma, ferrum, lignamina, Galearum. Et per Sarracenos intelligere oportet omnes, qui scilicet impiam Machometi sequuntur.

Secundo, regimen, vel curam gubernationis gerentes in galeis, & nauibus pyraticis.

Tertio, subministrantes necessaria Sarracenis eisdem, ad impugnandos Christianos. Ista excommunicatio non est reseruata. Si autem Canon hic conferatur cum hac Bulla, inueniuntur in parte latiore, in parte strictiore. Latior est, quia sub illo verbo. *subministranti necessaria.* comprehenduntur tempore belli victualia deferentes, qui sub Bulla non continentur, vt superius diximus. Vnde hi excommunicati sunt, sed excommunicatione sola iuris, quæ non est in Cœna. Simile est de dantibus, vel mutuantibus illis pecunias, quibus indigent ad impugnandos Christianos.

Primum verò genus in Bulla continetur: similiter & secundum sub illo verbo. *consilium præstantes.* qui enim talem curam gerunt, consilium adhibent in damnum Christianorum. Ex illa parte strictior est.

Primo, quia Bulla extenditur, non solum ad deferentes ad Sarracenos, sed etiam ad quoscumque inimicos nominis Christiani, & ad Hæreticos.

Secundo, quia complectitur gubernationis curam gerentes, non tantum in galeis, & nauibus pyraticis; sed omnium Infidelium, & Hæreticorum contra Christianos, licet Pyratæ non sint.

Tertio, complectitur deferentes, non arma solum, & ferrum, sed stannum, plumbum, & alia metalla, quæ sunt armorum materia, & equos etiam tempore pacis, quæ non includuntur

in illo

in illo canone, nisi quatenus necessaria sunt illis Sarracenis ad bellum contra Christianos.

Quarto, complectitur certiores facientes Infideles de rebus Christianorum, ut diximus. Latior ergo est in his Bulla.

Alterum decretum est, Clem. III. cap. quod olim. de Iudæ. ubi excommunicat illos, qui tempore belli cum Sarracenis mercimonium habuerint. Similiter eos, qui per se, vel per alios, nauibus, seu quouis alio ingenio aliqua rerum subsidia, vel consilia duxerint impendenda, etiam tempore belli durante: & per tempus belli, ut diximus supra, intelligitur etiam tempus treugæ, ut habetur cap. significauit, de Iudæ. quo capite excommunicantur, non solum qui merces lucrandi causa ad Sarracenos deferunt post treugam, sed etiam qui per alios eas merces destinant. Hæc autem excommunicatio non est etiam reseruata, in qua habentes mercimonium tempore belli sunt excommunicati, tamen non in Cœna, nisi merces hæc sint arma, & alia omni tempore, & loco prohibita, ut diximus. Rursus, impendentes subsidia, nisi sint aliquid eorum, quæ in Bulla sunt prohibita, non incurrunt in Bulla; ut, si victualia, pecunias, & alia huiusmodi impenderent, hæc enim in Cœna non sunt prohibita.

Tertium decretum est Innocen. III. cap. ad liberandam. de Iudæ. qui excommunicat eos, quos supra Alexander excommunicauit, & addit vendentes galeas, aut naues, & qui machinis, vel quibuslibet alijs, auxilium, vel consilium præstant Sarracenis, in dispendium terræ sanctæ, quæ excommunicatio non est etiam reseruata, & apponitur inter alias poenas, ut illi non absoluantur, nisi totum quod habuerunt ex damnato commercio, & tantundem de suo reddant in fauorem terræ sanctæ. In hac excommunicantur vendentes galeas, & naues; in Bulla autem non continentur, nisi simul deferant ad ipsos, ut superius diximus. Reliqui continentur. Adde, quod hic Canon procedit, quando ista fiunt in dispendium terræ sanctæ, quamuis vendentes galeas absolute sint excommunicati, etiam si non in dispendium terræ sanctæ sit, propter cap. ita quorundam, quia necessaria subministrant Sarracenis ad impugnandos Christianos.

Auerte autem, non dici necessaria, quia illis Sarraceni indigent, sed quia ipsa sunt ex se necessaria ad impugnandum.

quam

quamuis Saraceni propter abundantiam non indigeant; hoc enim est per accidens, nec sic est consideratio facienda; sed considerari debet res ex se, & non ex accidenti.

Quartum decretum est, Clem V. in extrauag. multa. de Iudæ. vbi excommunicat illos, qui arma, equos, ferrum, lignamina, victualia, & alia quæcumque mercimonia in Alexandria, vel alia loca Saracenorum terræ Aegypti deferunt, mittunt, vel portant, seu de portibus eorum, vt eisdem deferantur, extrahunt, vel extrahi permittunt, aut qui talia de gentibus fauorem aut auxilium quoquomodo præstant. Et autem ista excommunicatio Papæ referuata, in qua multi excommunicantur, qui non continentur in Cœnâ; illi enim tantum, qui equos, arma, ferrum, lignamina deferunt, in Bulla continentur. Ex his habes multos in iure excommunicari in hac parte, qui tamen in Cœnâ Bulla non continentur. Bulla etiam ex alia parte latior est; nam non solum ad Sarracenos, sed etiam ad alios Infideles, aut Hæreticos deferre arma prohibet. Similiter etiam certiores facientes, etiam tempore pacis: similiter etiam eos, qui pro redemptione captiuorum arma deferunt, quod quidem olim licebat, iuxta cap. significauit. de Iudæ. vt quidam putant, vt refert Silu. ver. excom. 7. & quamuis ego credo cum Glo. illius capituli, quod nec olim licebat. & cap. illud est intelligendum de alijs mercibus extra arma, ferrum, &c.

Dubium est Christianis remigantibus in Infidelium turribus contra Christianos an peccent, & sint excommunicandi. Nauarr. super cap. ira quorundam. de Iudæ. dicit tria.

Primo illos peccare mortaliter.

Secundo, illos non contineri in Bulla hac, cum nullo verbo comprehendantur.

Tertio, illos incurrere excommunicationem iuris, quia necessaria subministrant, & auxiliū dant ad impugnandos Christianos. Ego certe sæpius dubius de hoc extiti, tamen semper inclino in eandem sententiam, nec audeo, nec video modum quo possim eos a peccato excusare, etiam metu mortis; non enim licet auxilium dare alicui volenti occidere alterum, etiam metu mortis, ergo nec his licet: nam Infideles intendunt occidere, & capere, & furari, & ad hoc veniunt; in casu enim hoc loquimur, quando nempe inuadunt ad occidendum, & expugnandum Christianos. Præterea si banditi aliqui velint occidere inimicos aliquos, & ad auxiliū conuocarent tres v. i. quæ-

tuor alios, minantes mortem, nisi venirent, non excusarentur venientes a peccato mortali, auxilium prestando, ergo nec illi. In alijs duobus placet etiam sententia Nauarr. quamuis Silu. ver. excom. 7. §. 64. videatur hos sub nomine executorum ab excommunicatione iuris liberare, quia non videntur vlllo verbo comprehenssi; sed tamen absque ratione, quia sub illo verbo comprehenduntur: *subministrant necessaria. & sub illo subsidia impendant.*

De Octaua, Nona, Decima, & Vndecima excommunicatione in Bulla Cœna contentis.

CAPVT XXV.

Octaua excommunicatio continet tria genera personarum.

Primò, impediendum, seu iniuentium eos, qui vidualia, siue alia necessaria ad vsum Romanæ Curiaë adducunt.

Secundò, impediendum, aut prohibentium aut perturbantium, ne ea adducantur, aut deferantur.

Tertiò, eorum, qui per se, vel per alios defendunt eos, qui talia faciunt. Ista autem excommunicatio extenditur ad omnes, etiam si Pontificali, Regali, vel Reginali dignitate, vel alia quacumque Ecclesiastica, vel seculari præfulgeant.

Nona excommunicatio fertur contra eos, qui venientes ad Sedem Apostolicam, aut ab ea recedentes, vel sua, vel aliorum opera interficiunt, mutilant, spoliant, capiunt, aut detinent. Contra eos etiam, qui non habentes iurisdictionem ordinariam, aut delegatam à Papa, siue ab eius iudicibus, eam temerè usurpantes contra morantes in curia, aliquid prædictorum audent perpetrare.

Primum dubium est, quid per venientes ad Sedem Apostolicam sit intelligendum. Dico, non intelligi omnes, quorquor Romam veniunt, sed eos dumtaxat, qui ratione Pontificis veniunt: vnde qui ratione tantum stationum, vel Indulgentiarum accedunt, non dicuntur venientes ad Sedem Apostolicam. Nec, qui veniunt alio intuitu, quam ratione Pontificis, quia nimirum negotium aliquod, vel præensionem, vel gra-

F tiam,